

5.

- 1) - Marmorvähk - *Procambarus fallax f. virginals*
- Ogapõskne vähk – *Orconectes limpsus*
-Punane soovähk – *Procambarus clarkii* **1 punkt**
 - 2) Marmorvähk on hea katseloom, sest ta on väga suure viljakusega (palju ja sagedasti annab järglasi), hea kohanemisvõime, talub stressi, omapärane bioloogia. **1 punkt**
 - 3) Seni ei ole neid leitud. **1 punkt**
- Allikas:** „Marmorvähk: uus ohtlik vähiliik Euroopas“, Katrin Kaldre, Eesti Loodus 3/2013 lk 44 - 47

6.

- 1) Hiidkalmaar - *Architeuthis* **1 punkt**
 - 2) Tema veri on halb hapniku transportija. **1 punkt**
 - 3) 2012.a. **1 punkt**
- Allikas:** „Kümme kombitsat, alahambumus ja teravad küünised“ Imeline Teadus 9/2013 lk 77

Internet

7.

- 1) Kohalike väikeste katlamajade või puuküttega kaasneb suurem lokaalne reostus kui suurte SEJ kõrgkorstendega;
 - 2) Ilma võrguta ei saa kasutada suuri tuulikuid, mis annaks vähemalt 2 korda odavamalt elektrit kui väiketuulikud;
 - 3) Suure arvu võrku ühendatud tarbijate ajaline koormusgraafik on palju ühtlasem kui üksiktarbijal, olles seega soodsam. Ilma võrguta ei saa tarbijate koormusi liita;
 - 4) Mitme generatoriga võrgul on ka varustuskindlus suurem;
 - 5) Umbes 40% tuuliku või päikesepatarei potentsiaalsest energiast jääb kasutamata ja salvesti autonoomne aeg on kolm ööpäeva; Suveajal pole energiat kuhugi panna, talvel jääb sellest puudu **a`1 punkt, kokku5 punkti**
- Allikas:** “Energeetika – otsapidi üksnes taastuvenergia küljes”. K.Janson, A.Kallaste, V.Bolgov. Horisont 2/2013, lk 30-36.

8. Juured kasvavad valgusele vastassuunaliselt (1 punkt), seda mõjutavad peamiselt vesi ja toitained (1 punkt). **2 punkti**

Allikas: “Taimejuured Maa külgetõmbejõudu ei vaja”. T.Kändler.Horisont 4/2013, lk 10.

9. Kinoa **1 punkt**

Eelised:

- 1) taim talub temperatuuri -8...30 kraadi
- 2) kasvab kuni 4000 m kõrgusel mägedes
- 3) kasvab ka väga kuivas kliimas
- 4) väga saagikas
- 5) pole teravili, aga kasutatakse nagu teravilja, kasutatakse ka lehti ja noori võrseid nagu köögivilja
- 6) väga suur toiteväärtus, mis ületab nii mõnegi teravilja oma
- 7) sisaldab palju mineraalaineid
- 8) sisaldab rohkelt antioksidantseid flavonoide ja inimesele vajalikke aminohappeid
- 9) ravib põletikke, alandab veresuhkrut, reguleerib kolesteroolitaset
- 10)ei sisalda gluteeni, mistõttu sobib ka tsöliaakiahaigetele

a`0,5 punkti, kokku 5 punkti

Allikas: "Tsiili hanemalts ehk kinoa". T.Paal. Horisont 4/2013, lk 16-21.

10.

- 1) küpsemisel
- 2) külmutamisel
- 3) kuumutamisel
- 4) kuivatamisel

a`0,5 punkti, kokku 2 punkti

Allikas: "Lodjapuu rahvapärimestes". M. Kõivupuu. Eesti Loodus 6-7/2013, lk 58-59.

Kokku 41,5 punkti